

౧౨

శ్రీమద్వేదాంతసూత్రము.

12 OCT 1915

లక్షణాపరిణామములు.

(మహర్షి వమిపద్యములు.)

—:0:—

మః రా రా శ్రీ మనుకుమర్ల నరసిం
హ్యంగారచరచియింబంటి.

బ్రా శ్రీ వారణాశి నీరా రామకృష్ణుల
వారిచే సరిచూడబడి,

భక్తలహామ, నా | పాదా ఎరిమింటి నూ
నలై నీవారి నూరిం | నా వామరనహామన.

నామకావ్య నీల వామరనా మనావరనా
యింబంటినింబి ప్రయోగించబడియే.

మొదటిసారి ౩౦౦

1915

SLW-646

లక్ష్మణాపరిణయము.

- 1 శ్రీనందకుమారునిమనసునందను మానందముతోడలది
 పాఠ్యసందను ప్రార్థించి ।
 శారదవాసిని శ్లాఘించి ।
 హార్యశూర్యపుకవిన త్రిములను ప్ర
 తేత్పదనేనాక సత్కథను ।
- 2 మానవులగునకు సాటియనందగు మద్యదేశమునకు ।
 అర్థంబగుల కిచ్చుటకు ।
 శ్రీకృష్ణహరిఁ బ్రార్థించుటకు
 బృహత్సేనుడను భూపతిహోక్తుడు బహుబుద్ధితో కా
 మునులను గొరతించుచుండె నుగడ

- 3 మకువిరుళరముల కందుక మనదగుమగువను పెండ్లాడె
మరిసుజనంబులు గొనియాడగ
మక్కునమీరగ కానుండె
ధర్మదేవతి నాల్గుపదంబుల దనరాగుచునుండె
సురులాహోహో యనుచుండె
- 4 పున్నమచందుకు బోలుమోముగల పుత్రినితాగనగ
సుగుణంబుల గనియనగ
చెలులకు చేరిబంధియనగ
లక్షణమమరగ చిల్వనాగిరి లక్షణాశ్మయనగ
ముదమున ముద్దులకేరిడగ
- 6 గాలచంద్రుని పగిదిగవపుడా బాలవృద్ధినొంది
ఆటలునాడగ భ్రమకెంది
తోటియబలల గుమికెంది
బొమ్మల పెండిలి కేయుచువియ్యముపాలుపుగ కానందె
సుదతులుకడు నంతసముమ కెండె

- 6 చలిదియన్నములు శాకపాకములు చక్కగ జేయుచును
 చెలులనుగన చెంగటబిలుచుచును
 వలువగుభక్షణ సేయుచును
 అలరుచునుయ్యలలూగుచు పాశుచునాటలనాడుచును
 చిత్తపు పలుకులు బుకుచును
- 7 శ్మశ్రుగున జేయుచునుండగ నింతికి కొంతకాలమునకు
 యవ్వన ముకురింపలేనకు
 వింతిగదోచెను మనమునకు
 తగినవకుడు లేడినిమనమునలేహగహనొందుచును
 దాడికి చెప్పక దాచుటను
- 8 గనివిని మనమున గాజలగుచు తనగృహమున కేలేంచి
 పత్తిని పొంతకు రాబిలచి
 పొందుగ తానిదియెరిగించి
 ముదితరొవ్వుచునముద్దులప్రతికిముదమునొపెండిలిని
 జేయగమనమున నందిలిని

- 9 అనుచును దెల్పియుఁ జేయుచును యాత్మబోననిట్లు
 పలికెనువదలి తొలఁతొనిట్లు
 తనసంశయ మంగమవినునట్లు
 ఇవ్వఁజాన్యకు పెండిలిచేయగ నెవ్వనికిచ్చెదము
 నీవెరిగిననును విదియనుము.
- 10 అనియివ్వధముగ తహతహనోందెడు యవనీకునికిడకు
 నలుమొగముల దొరకొనును
 ఎరుగనివిధమున నృపుకడుకు
 వచ్చుటగనియెడు రేగియు రాజావచ్చెడు ముసలగును
 భక్తితొమ్మిక్కియు పదములకు
- 11 ఆర్జునాధ్యవిధు లనుకగదీర్చియు నానీనునిజేసి
 తనమదివంకటములుకాసి
 పోవగనయ మిందుగదాసి
 దోసిలిన్గొయు వినుతిసేయగా దొడగనునృపవగును
 నాదగునుతకును దగువరుడు

- 12 ఎచ్చటనుండునో తెల్పుమఱి యను ముచ్చటగాబలుక
నినిమునికల నృపుడావెనుక
రాజుతోనిట్లని రాబలుక
దొడ్డగెనురాజతి సంరసమొందగ తోరముగానలేడు
ద్వారకపుట భేరివనుపుడు
- 13 నరుణునినగరముగాదది దలుపగవానుకిపురమైన
నరిరాదమర పురంబైన
నన్నగయత్తుని పురమైన
సాగిగరావని దలుచుము మదిలోనంశయమొందకను
దెల్పెడివినువును జెందకను
- 14 శన్నగరంటున నున్నవాడయా పన్నరక్షకుండు
శ్రీవిమ్నందగు కృష్ణుండు
చక్రముచేగల వీరుండు
చక్కదనంబును జెప్పగళకృమే శ్యామలదేహుండు
ఈరెడనీపుత్రికి నాధుండు

16 హరునజహరి భూములకును నే సరిగెడననుదినము

లేదిక నే జూడనిజగము

అచ్చకిపురుషుల సుందరము

గాంచితివీనికిప్రతియగు వానినిగాననుచిజముగను

గూర్చుమువానికి పుత్రకను

16 అనియివృథముగ దెల్పియునలకృష్ణునిపటమిదియు

మునునిదిచెప్పనునాకనియు

దెల్పుచుజనియెనుగనుమనియు

అంతటభూమికాంతి దుగనితనయాస్పదగనుమనియు

నురగునియిచ్చినపటమనియు

17 అనవిగనిమూర్ఖులి లేదియుతవకరిముకపోలమాన

నుచిదియు నివృథమిదిలోన

వగచుచునుంజను గదిగోన

ఇట్టిరూపగుణగణ్యుడు నాకిక నట్లుల చరుడౌను

చూడగనితనికి సరిగాను

- 18 అథలసంపదిలకుగనియనజెల్లినయలవై డర్శికిని
 గలుపగభల్లుకపుత్రికిని
 ఎన్నగనానాగ్నకీరి
 మదమెగదూలినరక్కసుజాపగమగనికితోడైన
 మరితనముద్దులసతియైన
- 19 సత్యభామ మొదలైనసతిజనసమ్మతమైయుండి
 ఈ చెలులకు చెంగట తానుండి
 సచ్చనెన్నావైభ్రమముండి
 కక్కకునాకముకెక్కడనమమగుమిక్కిలివగ చెడను
 నేనొకమక్కువ తోడుతను
- 20 అనియివ్విధముగ మననము హరివై నమరగగదియించి
 నీరాహారము నిర్జించి
 చెలులకుజెప్పగ జెప్పించి
 ఎవ్వరితోడను బలుకకచాన్పును మేకుకరవలించి
 యుండినమగునను తాగాంచి

- 21 ఇట్లనివలికెను మంజులభాషిణి యింతియొదివిరుము
 నీప్రియమగు దాసినిననుగనుము
 చెప్పమునీడగు సంశయము
 బావగజాచెద బాలరొవినుమిక బాగుగనీదినము
 దీర్చగదలచితి నీఋణము
- 22 అనవినిమిక్కిలి నలుగురుచుతినయార్థ గతింబై న
 రహస్యము జెప్పట సరియకాన
 జెప్పకదాచిన నేమైన
 ఫలితములేదని పరికించి యుమ్మడువాక్కుల వెలసికిని
 జెప్పగదలచెను దాదికిని
- 23 ముదితరొనురమునిమురహరిచరితము ముదమునదెల్ప
 శ్రీహరిరూపపు ప్రతిమయును గను
 ఇవ్వగజూచిన దాదిగను
 వలవును నిలువగకాలక నేనిటు వగవునుజేడుచును
 యుంటినినీతో బలుకకను

24 మగువరొనివిపుకరిగియు నాదగుమాతాపితరులకు.

ఈసరణినిదేల్చుము నాకొరకు

కష్టమునొందతి విదినరకు

ఎరిగినవిధమును నరుగగ జేసియు వెరువకనిక శుభకు

ఇట్లనితెల్పుము హరికొరకు

25 ప్రాణములైదునుపదలెదనంచునుప్రతివనుబట్టియును

యున్నదినూనోబలుకకను

అనుచుచు దెల్పుమునీవికను

అనగనులేచియుపంతము దెల్పుటకననీకునికడకు

వచ్చియుక్రమైకైనుపదములకు

26 జరిగినతెరగును నరుగగను కివినబవపతితానవుడు

అదగుచులేచెనువినియవుడు

పిలువగనంపవురోహికుడు

వచ్చిననృపవరుడెచ్చగజూచియుజెచ్చెరగానవుడు

జెప్పెనుజరిగినవిధమలేడు

- 27 ఇందుకు తెరవును పొందుగదెల్పెదముందుగ నీవికను
 కట్టుము జలచరయంత్రమును
 స్వయంవరమునకనితమున
 వచ్చెడిరథలోర్విపశులునుముచ్చటగానిటకు
 యంత్రమునూ దెగగొట్టుటకు
- 28 ఇట్టియంత్రమునుగొట్టుటకునునికగట్టిగ నెవ్వనికీ
 నాధ్యముగాదిక నీసుతకు
 శోరినవగుడాకృష్ణునికీ
 అలత్యణావాయంబవనీశ్వరవినుమదరికనీకేలా
 మేలునుజెందెదవిక చాలా
- 29 యుక్తియుక్తముగయున్నదటంచునుయుక్తిపరికంఠ
 సంతిపమొందగమదిచింత
 దీరిగభటులునుతపచెంత
 యుండినవారలకివ్విధిదెల్పగ వెండియువారంత
 చాటగనరిగిరిజగమంత

- 30 అట్టమూసపుయంత్రముజూడగమింటికివంతునుగ
భూపశులందరు జేరంగ
చాటగబనిపిరి నిక్కముగ
నినుమికవగవునుజెందకుమమగొరునుచునుదెలువంగ
విననూవేడుక చెలినడుగ
- 31 జనకుమబూనిన తెరవునుగనుగొని తనవేడుకవనమునకు
జమటకుదోచెను మనమునకు
పోవగనంచెనుతానటకు
ఎవ్వరినైననుతోడుగ జీరకయాననాంగిమటుకు
చనియెనువన విహారముకు
- 32 అత్తరుణిచిత్తము శ్రీహరిబొత్తుగ హరియింప
గూర్చొనిమదిలో చింతింప
సాగెనునివ్వధి యూహింప
జలకాక్షుండిటు వచ్చునోలేదోకొజలచరయంత్రమును
గొట్టినను చేపట్టగను

33 అంతే దర్శియమన్న నిల్లుతాహరిని మనంబునను
కోరబనివెను భూసురుని

సేనిపుణావిధ జేయగను

ఎవ్వనిబనుపుదు నివ్వధిబరువగ నెవ్వరునోరుగ

అనుచూపరిపరి విధములుగ

34 శంకనొందుచును పంకజముఖగా పంకకు కేరియును

వెంపుదుశుకనాను గాంచియును

ద్వారకపుముఖ బంపగను

చెంతిను శీరగ బిలదియు కీరమచింతిను దీర్చగదే

నావగవునుబాపగ జూడగదే

35 అనగనుశీరము హర్షణగానొందియు నతిపనుచీక్షించి

పలుకగదొడగెను నెనరుంది

అమృగోవినుమిక నానుంది

కాదగుయత్సాబున్నను జేయుదు కనికరమునుబెంది

నీయానాశిరమున ధరియింది

- 36 లక్ష్యముననపై యుంచినదని యాలక్షణతానపుడు
మనోవ్యసనము నోనపుడు
అంగీయు జెప్పియు నీవిపుడు
శ్రీహరివ్యాధియం జెరిగియునాదగు చిత్తముజెల్పిపుడు
నచ్చటకును వ్యారక జనుమిపుడు
- 37 శుకమానీవిక వేవేగమెసనియా శుకవినుతునికాడ
తెలియగబల్కుము నాతోడ
నేదిగులంగియు విడనాడ
పొమ్మాలెమ్మికరమ్మాయిటకురయమ్ముగ నాతోడ
వింఠలుజూచుచు నీవాడ
- 38 మాధవువల్కులు మధురంబనుచునునుదిలోనామాట
మగుపుజెందియు నచ్చోట
నుండుటగూడదు యావూట
జనునునిసనుపగ చనియెను కీరముజలజాక్షునికడకు
యీనందేశము జెప్పటకు

- 39 శుకమేగియురాదాయను నాశుకనుతువురమునకు
 జేరెనులేదొకొ తానటకు
 పోయెడుమార్గము దట్టటకు
 బోవుచునుండెనొ గాకను రెండగుదినములుగడచుటకు
 పనులేమున్నవి యుండుటకు
- 40 పాదద్వయముకుగట్టిన బంగరుటగదెలుమ్రోయుచును
 శరవేగంబున వచ్చియును
 మెల్లనకరమున వ్రాలగను
 కీరమొనవ్వుకుశరమునదువ్వుచుశరమునుమూర్కొనుచు
 మురివెపుముద్దులు తాగొనుచు
- 41 ద్వారకనగరము కేగెతిసరిగియు దనుబహుండ్ల న
 యాదవకులనిధి శశియైన
 వెక్కుమదతుల హితుడైన
 సుందరగ్రాతుండగు గోవిందుని యెందులగాందితివి
 వానితోయేమని నుడివితివి

42 అశగమకీనం బలివనుగాంచియు అశ్శురొయిదివినుము
 జనితినిద్వారక పట్టణము
 జూచితిక్కన్లుని మందిరము
 అచ్చటనుండిను సతివలనదలియునరిగను వనమునకు
 పోయితి వెంటడి నేనటకు

43 వనముకుజనితననునమునయేదో వదలకయోచింశ
 సాగివవిధమున గనుపింప
 జూచితినాతో భాషింప
 దలచియుపానికి చెంత కేరియు దడిపునొందకను
 నుడిపెను నివ్వధినడుగగను

44 ఎవ్వరిజానన యేలికయవ్వరె యెందులకెచ్చటకు
 పోవగ నందియు నీవిటకు
 వచ్చినదానవు చెంగటకు
 అడిగిననవును నుడుగక దెల్పితి యడిగినవిధమంత
 వినియిదితెల్పెను రావంత

45 కలహాజ్ఞాజనుడు కడుముదమున తనకడకరుదెంచెనట

ఇచ్చట కైరగంతయు దెల్పెనట

సీరూపముచే లిఖించియట

మీదనుపటమును వై చియునప్పుడు మిన్నకవరిగనట

తడువరి కావటమును గాంచెనట

46 అప్పటినుండియు రెప్పలువాల్చగ తప్పకతనమొడుట

నిలిచినవిధమున నుండునట

సీపై మోహము నిల్పెనట

వినుగొనిపోవుట కెవ్వరి దోషకవనమున కరిగనట

గనుగొనినను దిగులొడలెనట

47 ఎన్ని పనులున్నను మానియుక్రన్నన నిటకరుగునట

మత్స్యపుయంత్రము గూల్చునట

గట్టిగనిను చేపట్టునట

రాజవీరహృదయంబులు భేదిలరయముగబోవునట

నిక్కమునాతో బల్కెనట

- 48 అంతట కృష్ణుండాశ్రయి శోవలనరిగియు గృహమానకు
మద్రభూమికి చానరగుటకు
వాడోరుగ ననకుండుటకు
మురియలబోలిన మునగాంధ్రను గొని మొట్టను మోడు
వై నంబయ్యను రానటకు టకు
- 49 అంగవంగ నేపాళాంధ్ర శింగధరావతులు
గాళాకేరళశోవలులు
సాళ్యామాలవ రాసుతులు
మొదలూగాగలమహివతులందరు మోపిదురై యుండి
యంబులందువిధి గానకనిలుచుండి
- 50 యుండిన వారల వెనుకకు ద్రోయచునుద్దండముతో దుర
యంబుమును చావుకు కేరియును ను
పింతునాదము నేయుచును
పెట పెటదంతంబులు గీటుచుటకున యంబులమును
ననుధనుగూలగ నేయగను

- 51 అంతటనదిగని జేవదుందుభులు అంబరముననిలచి
 సునువర్షంబులు గురిపించి
 సున్వరిగానము నెగడించి
 జయజయధ్వనులు తెలంగగవచ్చుచుజయభేరులు మ్రోగ
 కృష్ణుడు సంతసమునుదూగ
- 52 పల్లవపాణియు వంగుభాగమున పుష్పమాలదాల్చి
 చెలులను వెంబడి రాబిలచి
 భూపతులందరి తొగడచి
 శంఖచక్రగద శార్ఙ్గధరునిమృదు కంఠముననుపైచి
 యుండివిమలగుణము లొగాంచి
- 53 కరముకరంబున గట్టిగబట్టియు తనకనకపుగధమందు
 కూర్చొనబెట్టెను తనముందు
 వ్రుండాటలను మనమిందు
 అనుచునుస్మరించుటలరుచుద్రిప్తియుపరుడెంచుచుతాను
 శంఖాధ్వనము జేయగను

54 కొండకుఁజేరిన తగులఁబడిన కోదండములనుబట్టి
 భూవసులందరు గుమిగట్టి
 సోయెడుకృష్ణునినిలబెట్టి
 శరవర్షంబులు బరువగనచ్చెడు శరములనదలించి
 వైచియ్యపులను నెదిరించి

55 శరములుకరములురంబులు శరముల దృంపుచును
 గజలేండంబుల గూల్చుచును
 హరి మొనరింపుచు హయములను
 రక్షములనురుమాడగ మిగిలిన రానుతులందరును
 అదిగుచుమారక నిలువగను

56 కాలముచేకొని పోవుచునూ జయకాలముగొనితాను
 రత్నదీప్తి ద్వారకను
 జేరగపారులు మెచ్చగను
 బంధుమిత్రకళత్రాదులుగల తనభవమునకుసాచ్చి
 సుఖముననుండిరి యటనుంచి

57 ఈకథజదివిన వ్రాసెనుజనముల కిలనుప్పలపాటి
 పురవానుడు వేలుపుమేటి
 భక్తులకామక బ్రోచేటి
 విష్ణుండగు శ్రీకృష్ణుడు వెప్పడైకైకై శృంగబులును
 యొనగును నాయున్వృద్ధియును
 గద్యః ఇదిశ్రీమత్కాశ్యపన గోత్రపక్షి మతుకుమల్లివం
 శవయఃవారావార రాకానుభాకరుండును రామయా
 మాత్య పాత్యండును, సుబ్బరామాభిధాన ద్వితీయ
 పుత్రుండును ఆర్యమృదుచరణ కమలసేవా దు
 రంధరుండునునుజన సేవ్యుండునిగు నృసిం
 హా శర్మవిరచితంబై నలక్షణాచరిత
 యము మహర్షినిమి పద్యములు
 నం పూర్ణము.
 సర్వశ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.
 శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

10452

